

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת תולדות

הרוחניים נובעים מכוחו של אברהם - אלא שבכל דור הוצרכה עבודה אחרת, אך באמת אף יצחק את עבודתו ינק מכח מה שהעניק לו אביו אברהם ו'אברהם הוליד את יצחק' וזרע בו את כל אותם הכוחות איתם עבד את בוראו. והטעם שהיתה חלוקה עבודת השי"ת שלהם היה לא מטעם שמהותם שונה, אלא לפי הדור, ודור דור ודורשיו, ואם בדורו של אברהם הוצרכה מידת החסד לקרב את העולם ולעשות גרים רבים, יצחק ראה בדורו שלא זו הדרך והיה מן הנצרך לעבוד את הבורא בעבודת ה'גבורה'.

ולענייננו נלמד גם כן, שאף אם היה דורות שזה היה צורת ודרך החינוך כבימי הנביאים וכו', מכל מקום דור דור ודורשיו, וכל דור יש לו סדר הנהגה שונה, ואין זה סתירה להנהגה הקודמת אלא כך הוא סדר העברת החינוך מדור לדור, ואף אם בדורות קודמים הדרך היה על ידי דברים קשים, מכל מקום בדור זה הדרך הוא דווקא בדברים רכים, וכפי שיתבאר לפנינו במאמר זה.

מבש"ט חינוך עמ' ה

בכל דור שינה הנהגה מיוחד כיצד לחנך הילדים

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק.

וברש"י: 'אברהם הוליד את יצחק - על ידי שכתב הכתוב יצחק בן אברהם הוזקק לומר אברהם הוליד את יצחק, לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה.. מה עשה הקדוש ברוך הוא, צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק.. ע"כ.

ונראה לבאר יסוד הדברים בזה, שעומק טענתם של ליצני הדור לא היה רק מפאת מה שעד אז לא נתעברה שרה מאברהם, אלא טענתם היתה עמוקה יותר, שאברהם כידוע עיקר הנהגתו היתה במידת ה'חסד' ואילו יצחק מידתו היא להיפך 'גבורה', וזה טענו ליצני הדור שלא יתכן שמאב שכל כולו מידת ה'חסד' יצא בן שהפוך הוא במהותו ועבודתו עבודת ה'גבורה'.

ועל זה עשה השי"ת וצר דיוקנו של יצחק בדומה לאברהם שזה בא להורות ש'אברהם הוליד את יצחק' וכל כוחותיו

עקורים מפני שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים, ע"כ. ולכן יש כח בכל אחד ואחד שהוא מזרע בני ישראל לפעול בתפלה נוראות ונשגבות מעל לדרך הטבע.

ורואים כמה חשוב להקב"ה תפילות צדיקים שעשה אותם עקרים, ולא מצינו בכהאי גוונא בשאר התורה הקדושה, ומזה נלמד כמה מתאוה הקב"ה לתפילות הצדיקים, ובוודאי גם מתאוה לתפילתו של כל אחד מבני ישראל, ועיקר התיקון בעקבתא דמשיחא הוא תפלות הצדיקים, ובספח"ק תניא (קונטרס אחרון על כמה פרקים) דבעקבתא דמשיחא תפילה היא העיקר, וז"ל: "הנה זאת חקרנוה כן הוא אף גם בדורות הראשונים של חכמי המשנה והגמרא, שהייתה תורתם קבע ועיקר עבודתם ולא תפילתם, ומכל שכן עתה הפעם בעקבות משיחא, שאין תורתנו קבע מצוק העיתים, ועיקר העבודה בעקבות משיחא הוא התפילה, כמ"ש הרח"ו ז"ל בעץ חיים ופרי עץ חיים" עכ"ל"ק.

תפילה ח"א עמוד יא

יעקב אבינו בכל מקום שהלך
שם אהלו עמו

ויעקב איש תם יושב אהלים. (כה כז)

ועל בחינה זו נתכוון הכתוב באומרו גבי יעקב אבינו עליו השלום שהיה "יושב אוהלים", רוצה לומר שבכל מקום שהלך היה אהלו עמו, כי הרי לא תמיד היה יושב אוהל והרבה שנים שהיה נצרך לצאת לדרוכו בבית לבן ורעיית הצאן וכדו', אלא שבכל מקום בואו היה ביתו עמו, והיה תמיד יושב

כוונת התפילה לעורר האהבה לאבינו
שבשמים

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו. (כה כא)

והנה איתא בגמרא יבמות [סד.] 'אמר רבי יצחק: יצחק אבינו עקור היה וכו', שנאמר ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו. על אשתו לא נאמר אלא לנוכח, מלמד ששניהם עקורים היו, וכו'. א"ר יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים, מפני שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים. וכו'. עי"ש.

והענין שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלות הצדיקים, הוא לא משום שביסודו הוא נצרך להם. אלא מאהבת הצדיקים, רצונו יתברך שיהיו קרובים אליו תמיד, כמו אהבת אב לבניו. ועל ידי תפלותיהם המה מתקרבים אליו יותר ויותר. כפי שנתבאר, שהוא אחד מיסודות התפלה. וגם מכיון שרוצה שיבקשו ממנו, ויוכל להענות לבקשתם ולמלאות רצונם. ובזה יגרום בהם אהבה גדולה אליו יתברך, ותתרבה אהבתו אליהם יותר ויותר.

והיוצא מדברינו, שמה שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלות הצדיקים, הוא אך ורק כדי שתרכה אהבה וחיבה בלי שיעור וגבול, בינם להשם יתברך.

הקדמה לדברי בינה ויקרא עמ' לה

עניין מה שאבותינו היו עקרים

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו. (כה כא)

וכל ראשית ותחילת התהוות בני ישראל היה רק על ידי תפילה כדאיתא בגמרא יבמות (סד.) 'אמר ר' יצחק מפני מה היו אבותינו

תלמידי חכמים אף בצאתם לשוק חיותם
מהתורה

ויעקב איש תם יושב אהלים. (כה כז)

כי יסודו של יעקב אבינו ע"ה הוא יושב אהלים, שהוא יושב בבית המדרש ובית הכנסת. וכתב כ"ק אאמור"ר זצוקללה"ה [עיין חלק"י בראשית פו: ד"ה יושב] וכן הוא בספה"ק של הגה"ק רי"ל אייגר זצוקללה"ה, שיעקב אבינו ע"ה - בכל מקום שהיה, היה יושב אהלים. היינו שהיה מוקף בקדושה וארבע אמות של הלכה, דלשם לא חדר אויר העולם. אפילו שהיה עוסק במשא ומתן בשוק וכו'. כי כל חיותו היה מהתורה הקדושה ולא מעולם הזה. שאם מתנהגים על פי התורה הקדושה, הוא בחינת 'בכל דרכיך דעהו' [משלי ג ו], כמו שכתב בשו"ע [סימן רל"א] שהוא כלל גדול בתורה, והכל הוא תורה, והוא חי ומעוטף בארבע אמות של הלכה.

ועל דרך משל: האסטרונומים שנסעו ברקטות לירח והלכו שם - אין זה נחשב שהיו חיים על הירח, אלא מכיון שמקבלים החמצן וכו' וכל ההוראות מהעולם הזה, הרי זה נחשב שחיים מעולם הזה ולא על הירח. וכמו כן ממש שייך שבני ישראל אפילו שמסתובבים בשוק - חיים בבית המדרש, כי חיותם היא מהתורה הקדושה ועל פי התורה"ק.

אם שמוע תשמע עמ' נב

עבודת האדם תהא בהדרגה, אך היסודות צריך לעשות מיד

ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה
ההוא מאה שערים ויברכהו ה'. (כו יב)

אהלים קשור ומחובר לאהלו ולביתו שממנו עיקר יניקתו ושאיבת כוחו.

והרי הדבר הזה כענין חוק הקונסול הבינלאומי, שבהיכנס האדם במדינתו לבית השגרירות של מדינה אחרת, הרי הוא בהגדרתו החוקית כמי שנמצא באותה מדינה ונוהגים שם חוקי אותה המדינה, והמקום שייך לממשלת אותה המדינה, והיא האחראית הבלעדית שם, על אף שמיקומה הגיאוגרפי אינו במדינה זו כלל, והוא יכול להמצא בתוככי מדינה אחרת לגמרי כידוע.

כן הוא בנין "בית נאמן בישראל", הוא תופסו לאדם בתוככי מקום של אהבה וקדושה החופפים עליו תמיד בכל עת ובכל מקום שיהיה. כענין שהעידו רבותינו ז"ל גבי שמואל הנביא [ברכות י:]: "ותשובתו הרמתה כי שם ביתו [שמואל א ז, יז] אמר רבי יוחנן שבכל מקום שהלך שם ביתו עמו", ע"כ. [וכו'].

והבית היהודי צריך להיות כדוגמת ה'צוללת', שכידוע סגולתה של הצוללת שנוסעת במעמקי הים, ובנויה מחומרים עמידים נגד המים שלא יוכלו לחדור בה ואף לא לחלחל כמעט לתוכה, ומצוידת בכח עמידה במים לאורך זמן רב. כן צריך להיות ביתו של איש ישראל כעין צוללת בתוך זרם המים הזדונים המשתוללים בעולם בשצף קצף ורוח סערה, וספינת הצוללת שהוא ביתו של איש ישראל היא חוף המבטחים היחיד בו יוכל לנווט דרכו בתוך ים סוער זה.

שמחת נישואין פרק יח

לאט ולהתבסס על מעמדו. ואם ח"ו מתגבר על יצרו הרע, ועושה שינויים גדולים בפעם אחת, סכנה גדולה היא לו, שיכול ליפול אחר כך ממקום גבוה למקום נמוך, ויוזק מאד. וכן צריך להיות עבודת בני ישראל בענייני אכילה ובגשמיות. אבל ישנם יסודות שעליו הוא מוכרח לבנות הבנין ברוחניות. וזה מוכרחים מיד לעשות, אחרת הוא ח"ו חוטא, ונשקע יותר ויותר בעומק התאוות רח"ל.

שולחנו של אדם מכפר עמי' יב

ובתרגום יונתן 'ורבא גברא, ואזל אזיל ורבי, עד די רבא לחדא'.

ומפרשים בספרים הקדושים: שיצחק אבינו ע"ה נתעשר מעט מעט עד שהגיע לעשירות גדולה. ובחינה זו עדיפה, מפני שהסתגל לאט למצבו החדש, ולא עבר בפעם אחד שינוי גדול.

וזה גם כלל בעבודת השם יתברך, שהדרך הטוב ביותר היא: להתעלות לאט

תורת רבוה"ק

וְכָל הַבְּאֵרֶת אֲשֶׁר הִפְרוּ עַבְדֵי אֲבִיו בְּיַמֵּי אֲבֹרְהָם אֲבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עֶפְרוֹ. (כו טו)
 היהודי הקדוש פירש את הפסוק על דרך בעבודת ה', כי עבדי אברהם ביקשו למצוא מקור לשאוב ממנו מים חיים, היינו תורה המשולה למים, ותפילה כידוע. אך הפלישתים לא הניחו אותם וביטלו את הכל, 'סתמום פלשתים' - שעשו הכל לסתם, כאילו זהו אינו כלום, וכיסום בעפר...

מה זה מְהֵרֶת לְמִצָּא בְּנֵי, וַיֹּאמֶר בִּי הִקְרָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי. (כו כ)

הרה"ח ר' יצחק ויינר שליט"א מציין, שלפני השחיטה שטרם מצות כיסוי הדם היה מרן החלקת יהושע זי"ע בודק את הסכין בראיה בעלמא ולא בציפורן, כי הבדיקה בציפורן עשה כאמור השוחט, ורבינו רק הביט בסכין כדי לראות עליו שם הוי"ה, כפי הנודע על צדיקי אמת שהיה מביטים על החלף לראות אם שם הוי"ה מאיר בו.

ודבר נחמד בזה מובא לפרש בזה מאמר הכתוב בפרשתינו "ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצוא בני, ויאמר כי הקרה ה' אלוֹקֶיךָ לפני", וכתב בספר אור פני יהושע (גאלאנטא, עמוד קיט) דהנה איתא בגמרא (חולין יז:): אמר רב חסדא מנין לבדיקת סכין מן התורה, שנאמר (שמואל-א, יא, לד) ושחטתם בזה ואכלתם, וכתב הרא"ש (חולין פ"ק, סימן כד) דצריך י"ב בדיקות, ורמז לזה כי ושחטתם ב"זה" בגימטריא י"ב, אמנם מובא בספרים אודות הבעש"ט הק' זי"ע, שלא אכל מסכינו של שוחט רק אם ראה עליו את שם הוי"ה ב"ה, שאז היה חזקתו בדוק, וזהו שתמה יצחק אבינו מה "זה" מהרת, כלומר איך היה לך שהות לעשות "זה", היינו י"ב בדיקות הסכין כהלכתם, ועל כך השיב לו יעקב אבינו ע"ה, "כי הקרה הוי"ה וגו' לפני", היינו שראיתי את השם המפורש על הסכין, ע"כ. יצוין שיש מביאים אימרה זו בשם הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע (זכרון צדיקים). (אור עולם)